

Pasen 2023

Ik weet een huis in 't stad waar de kerstverlichting nog aan het balkon hangt. Maar dat is ook in ons hoofd zo. Het is Pasen, maar het lijkt alsof we pas gisteren kerst vierden. Dat heeft niet te maken met het feit of Pasen vroeg valt of niet. Dat komt gewoon omdat het gemakkelijker is om Kerstmis te vieren dan Pasen. Kijk naar het kerstverhaal. Het is duidelijk; het is vredig; het is goed verstaanbaar. In het kerstverhaal weet je waar Jezus is: hij ligt in de kribbe. Je kunt zeggen: 'Kijk, daar kun je hem vinden. Zie hem, raak hem aan, hou van hem.' Maar Pasen is ongrijpbaarder, vager. Geen kribbe met een kind maar een zogenaamd leeg graf. En er zit weinig vrede in de paasverhalen. In plaats daarvan zien we mensen rondscharrelen, bang, in conflict, verward. Nochtans is Pasen ook een geboorteverhaal maar dan anders.

Tristan Bernard was een populaire dichter, romanschrijver en toneelschrijver die in de eerste helft van de 20e eeuw in Parijs woonde. Toen Hitlers troepen Frankrijk binnenvielen, wist de jood Bernard dat hij het doelwit zou zijn van deportatie en mogelijk de dood. Hij vluchtte met zijn vrouw naar Nice in de hoop uit de klauwen van de Gestapo te blijven. Maar de Gestapo kwam toch aan zijn voordeur om hem en zijn gezin naar het deportatiekamp te brengen. Zijn vrouw begon te huilen maar Bernard wendde zich tot haar en zei: 'Liefje, de tijd van angst is voorbij. Nu is het tijd voor hoop.'

Ik weet dat het een vreemde manier van zeggen is maar daar zit een diepe waarheid in. Wanneer datgene waar we bang voor zijn eindelijk gebeurt, is er niets meer om bang voor te zijn. Als we iemand van wie we houden in de dood verliezen, als de ziekte terugkeert, als onze relatie stukloopt, is de tijd van angst voorbij. Dan moet je, geconfronteerd met de pijn en het kwaad dat voor jou ligt de belangrijkste keuze van jouw leven maken: namelijk zelf een keuze maken tussen hoop en wanhoop. En om die keuze te maken moet je kracht krijgen en die kracht komt uit de opstanding van Jezus. Pasen is dus het geboortefeest van de hoop.

Hoop is een manier van voelen, denken en doen die niet in de eerste plaats voortkomt uit onze eigen bekwaamheden en successen, maar uit de kracht van de God van de opstanding. Hopen is niet gelijk te stellen aan positief denken of optimisme, want dat kan je verliezen. Hoop betreft de hele mens en raakt zijn bestaansgrond. Hoop heeft de mogelijkheid om het momentane of de concrete context te overstijgen en te verrijzen uit de as van tijdelijke verwachtingen. Hoop heeft het vermogen om flexibel te zijn in verwachtingen. Als het verhoopte goed geen werkelijkheid wordt, kan hoop nog steeds aanwezig zijn. Hopen is geen ontsnappen aan het heden, het is er betekenis aan toevoegen.

Uiteraard heb je geloof nodig om in de opstanding van Jezus te geloven. Er is geen manier om te bewijzen dat Jezus uit de dood is opgewekt. Maar als je dat geloof hebt, namelijk dat God krachtig genoeg is om iemand die gekruisigd is tot een nieuw leven op te wekken, dan wordt zo'n geloof ook de motor van je eigen hoop.

Dus als datgene gebeurt waar je bang voor bent, als je leven uit elkaar valt, als de wereld in de war is, als mensenrechten worden geschonden, als het milieu wordt genegeerd, als je kwaad in de ogen kijkt, onthoud dan: de tijd van angst is voorbij. Nu is het tijd om te hopen op de kracht van Degene die Jezus uit de dood heeft opgewekt.

Terloop wil ik nog even zeggen dat Tristan Bernard met heel zijn gezin het concentratiekamp overleefde.

Ronald Sledsens